

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE "VICTOR BABEȘ" TIMIȘOARA
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE MEDICINĂ
1.3 Departamentul	VIII Neuroștiințe
1.4 Domeniul de studii de ¹⁾	MEDICINA
1.5 Ciclul de studii ²⁾	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	M

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Patologie Iatrogenă							
2.2 Titularul activităților de curs								
2.3 Titularul activităților de laborator								
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	Colocviu	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DFA
							Obligativitate ³⁾	DFac

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 din care: curs	2	3.3 laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 din care: curs	28	3.6 laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					-
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					-
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					-
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual	0				
3.8 Total ore pe semestru	58				
3.9 Numărul de credite⁵⁾	1				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu e cazul
4.2 de competențe	Nu e cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Telefoanele mobile vor fi închise în timpul cursurilor; • Prezența la curs este obligatorie (în procent de minim 50%),
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	<ul style="list-style-type: none"> • Telefoanele mobile vor fi închise în timpul seminariilor; • Nu va fi tolerată întârziere studenților la seminar; • Prezența la seminar este obligatorie (în procent de minim 80%);

6. Competențe specifice acumulate

Competențe Profesionale	1. Acumularea cunoștințelor de patologie iatrogenă ca bază de pornire pentru activitatea practică a medicului 2. Definirea domeniului 3. Evaluarea dimensiunii epidemiologice 4. Prevenție
Competențe transversale	1. Iatrogenoze: incidență, cauze și consecințe 2. Definiții și clasificare 3. Efecte adverse ale procedurilor diagnostice 4. Factori de risc

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Înșușirea leziunilor produse de intervențiile medicale
7.2 Obiectivele specifice	Consecințele acțiunilor iatrogene

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Definiții, conținut, clasificare	Prezentări de caz interactive. Curs-rezumat on-line. Prelegeri cu video-proiecții.	2	Prelegere orală susținută cu ajutorul prezentărilor Powerpoint structurate, interactive, însoțite de o iconografie bogată și sugestivă
2. Construcția diagnosticului, tipuri de diagnostic, riscuri		2	
3. Erori în raționamentul diagnosticului, prevenție și recunoaștere		2	
4. Medicina bazată pe dovezi, recunoașterea vulnerabilităților		2	
5. Reacții acute medicamentoase, ponderea erorilor, RAM de tip toxic		2	
6. RAM - patogeneză și prevenție		2	
7. Cauzele RAM, dependența și toleranța		2	
8. Analiza iatrogenozelor din medicina internă		2	
9. Intoxicații acute medicamentoase, cauze și antidoturi		2	
10. Iatrogenoze în specialități chirurgicale		2	
11. Factori de risc în iatrogenozele obstetricale		2	
12. Factori de risc în ortopedie		2	
13. Complanța pacientului cu boală psihică la tratamentul specific		2	
14. Efecte adverse și complicații în tratamentul oncologic		2	

Bibliografie obligatorie:

1. Astarastoe V., Stoica O.: Probleme etice în terapeutică - capitol în Ungureanu G., Covic Maria –Terapeutică medicală (ediția a II- a); Ed. Polirom Iași, 2000;
2. Ungureanu G., Stoica O.: Patologia iatrogenă – dificultățile abordării: delimitarea domeniului și evaluarea dimensiunii epidemiologice – Rev Rom Bioetică , 2006,4:3, 39 - 44
3. G. Ungureanu, V. Astarastoe și alții: Iatrogenia: Dileme etice și modalități de abordare ale erorii medicale;–Rev. Rom. de Bioetica, 2008, 2
4. G. Ungureanu, O Stoica, Ioana Alexa, Șerban Ardeleanu: Iatrogenia medicamentoasă. Revista Rom. de Bioetică, 2006; 4 (4), 50- 6.
5. Ames Reason (2000- 03- 18). "Human error: models and management". British Medical Journal 320 (7237): 768–770. doi:10.1136/bmj.320.7237.768
6. Carol Bayley (2004). "What medical errors can tell us about management mistakes", in Paul B. Hofmann and Frankie Perry: Management Mistakes in Healthcare: Identification, Correction, and Prevention. Cambridge University Press, 74–75. ISBN 0521829003. Scott A. Shappell and Douglas A. Wiegmann (February 2000). The Human Factors Analysis and Classification System—HFACS: The "Swiss cheese" model of accident causation. National Technical Information Service. John R. Horn and Philip D. Hansten. "Sources of Error in Drug Interactions: The Swiss Cheese Model", Pharmacy Times, 2005.
7. Rodney A. Hayward, MD (July 25, 2001). "Estimating Hospital Deaths Due to Medical Errors: Preventability Is in the Eye of the Reviewer". Journal of the American Medical Association 286:415- 420.

Bibliografie facultativă:

1. HOLMES, D., MURRAY, S., PERON, A - Deconstructing the evidence-based discourse in health sciences: truth, power and fascism. Int. J. Evid. Based Health, 2006, 4:180.
2. KERRIDGE, I., LOWE, M., HENRY, D. - Ethics and evidence based medicine. BMJ, 1998, 316:1151.

8.2 Seminar/ Laborator /stagiul/ proiect	Metode de predare- învățare	Număr de ore	Observații
1. Analize de caz, diferențe între complicații și iatrogenoze	Prelegere+dezbatere+studii - prezentări de caz	2	Prelegere orală susținută cu ajutorul prezentărilor Powerpoint structurate, interactive, însoțite de o iconografie bogată și sugestivă
2. Modul de stabilire al diagnosticului, etape		2	
3. Cum recunoaștem erorile de diagnostic		2	
4. Cercetarea documentelor medicale, elemente de risc		2	
5. Medicamente care produc reacții adverse		2	
6. Reacții adverse, metode de prevenire		2	
7. Exemple de dependența și toleranța medicamentoasă		2	
8. Cazuri de erori de diagnostic în medicina internă		2	
9. Exemple de intoxicații acute medicamentoase		2	
10. Cazuri de iatrogenoze în specialități chirurgicale		2	
11. Exemple de cazuri în iatrogenozele obstetricale		2	
12. Prevenția riscurilor în ortopedie		2	
13. Manifestări adverse în tratamentele psihiatrice		2	
14. Exemple de complicații în tratamentul oncologic		2	

Bibliografie obligatorie:

1. Le Gall JR, Azoulay E, Embriaco N, Poncet MC, Pochard F. [Burn out syndrome among critical care workers]. Bull Acad Natl Med. 2011; 195(2): 389-397.
2. Millar J. System performance is the real problem. Healthc Pap. 2001; 2(1): 79-84.
3. NAYLOR, D. - Grey zones of clinical practice: some limits to evidence-based medicine. Lancet, 1995, 345:840.

4. QUICK, J. - Maintaining the integrity of the clinical evidence base. Bull World Health Organ, 2001, 79:1093.

Bibliografie facultativă:

1. Starfield B. Medical errors-the third leading cause of death in the United States, JAMA. 2000; 284: 4.

2. UPSCHUR, R. - Seven characteristics of medical evidence. J. Eval. Clin. Pract., 2000, 6:93.

3. Code de la santé publique. Titre IV : Réparation des conséquences des risques sanitaires. <http://www.legifrance.gouv.fr/>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Corectitudinea și acuratețea folosirii conceptelor și teoriilor însușite în cadrul cursurilor și seminariilor.

Cunoașterea dimensiunilor epidemiologice, economice și a dificultăților managementului iatrogeniei, orice act medical având un potențial iatrogenic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Cunoștințe pentru nota 5:</i> Noțiuni de bază (definiții, clasificări) care să demonstreze parcurgerea materiei <i>Cunoștințe pentru nota 10:</i> Totalitatea noțiunilor prezentate în partea de curs	Subiect redactional	50%
10.5 Laborator/Stagiu	<i>Cunoștințe pentru nota 5:</i> Noțiuni de bază care să demonstreze parcurgerea materiei <i>Cunoștințe pentru nota 10:</i> Totalitatea noțiunilor prezentate în partea de lucrări practice	Subiect redactional	50%
10.6 Standard minim de performanță			
examen – minim nota 5			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de laborator/stagiu
Semnătura șefului de disciplină		
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament	

Notă:

- 1) Domeniul de studii - *se alege una din variantele:* Licență/ Masterat/ Doctorat (**se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare**) ;
- 2) Ciclul de studii - *se alege una din variantele:* Licență/ Master/ Doctorat;
- 3) Regimul disciplinei (conținut) - *se alege una din variantele:* **DF** (disciplină fundamentală)/ **DD** (disciplină din domeniu)/ **DS** (disciplină de specialitate)/ **DC** (disciplină complementară) - *pentru nivelul de licență*; **DAP** (disciplină de aprofundare)/ **DSI** (disciplină de sinteză)/ **DCA** (disciplină de cunoaștere avansată) - *pentru nivelul de masterat*;
- 4) Regimul disciplinei (obligativitate) - *se alege una din variantele:* **DI** (disciplină obligatorie)/ **DO** (disciplină opțională)/ **DFac** (disciplină facultativă);
- 5) Un credit este echivalent cu 25 – 30 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).
- 6) Pentru specializările și/sau disciplinele a căror tematică se regăsește în bibliografia de rezidențiat, aceasta devine obligatorie.